

Sygn. akt **III AUa 425/22**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesława Stachowiak

Protokolant: Beata Tonak

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2023 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **D. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.**

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji D. D.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 24 stycznia 2022 r. sygn. akt IV U 42/20

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I. oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w punkcie 1. o tyle, że stwierdza, iż odwołujący D. D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu jako jedyny wspólnik jednoosobowej spółki (...)z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej, jedynie w okresie od 12.02.2015 r. do 22.02.2016 r.;

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II. o tyle, że zasądzoną kwotę obniża do kwoty 90,00 zł;

zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 240 zł (słownie: dwieście czterdzieści złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

	Wiesława Stachowiak	
--	---------------------	--

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10.10.2019 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że:

1. **D. D.**, jako osoba prowadząca działalność z tytułu bycia wspólnikiem jednoosobowej spółki (...)sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresach:

- od 12.02.2015 r. do 21.06.2018 r.,

- od 24.08.2018 r. do 31.08.2018 r.,

- od 01.10.2018 r. do 28.10.2018 r.

2. podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe dla D. D. jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność stanowi 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy, proporcjonalnie pomniejszona w miesiącach, w których ubezpieczenia społeczne trwały tylko przez część miesiąca,

3. odmówił ustalenia okresów podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu przez D. D. jako osobę prowadzącą działalność gospodarczą.

D. D. w odwołaniu od decyzji wniósł o jej zmianę odnośnie:

a) okresu podlegania przez odwołującego, jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność z tytułu bycia współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresach od 23.02.2016r. do 21.06.2018r., od 24.08.2018r. do 31.08.2018r. i od 01.10.2018r. do 28.10.2018r.

b) odmowy ustalenia okresów podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu przez odwołującego, jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność,

oraz o orzeczenie co do istoty sprawy poprzez potwierdzenie, że odwołujący, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność z tytułu bycia współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej:

a) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 12.02.2015r. do 22.02.2016 r.

b) podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 12.02.2015r. do 22.02.2016r.

c) od dnia 23.02.2016 roku do 30.04.2016 roku podlega ubezpieczeniom społecznym na zasadach obowiązujących przed dniem 12 lutego 2015 roku, to jest w związku z zawartą umową o pracę lub ustalenie preferencyjnej minimalnej podstawy wymiaru składek (30% minimalnego wynagrodzenia) na ubezpieczenia (w związku z powołaniem syndyka masy upadłości Spółki, odwołujący jako współnik utracił władztwo w Spółce nad zarządem i majątkiem albowiem nie miał wpływu na działanie Spółki i zarządzanie jej majątkiem),

d) nienaliczania odsetek od przeksięgowanych składek w związku z korektą tytułu ubezpieczeń społecznych i uznanie przeksięgowanych składek, w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, jako opłacone w terminie (środki powinny być zaksięgowane na indywidualnym koncie odwołującego w organie rentowym);

2) zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w C., do wypłaty na rzecz odwołującego w terminie siedmiu dni od daty uprawomocnienia się orzeczenia przysługujących mu środków pieniężnych znajdujących się na jego indywidualnym koncie w organie rentowym w wyniku przeksięgowania wpłat z konta spółki (...) Sp. z o.o. na indywidualne konto odwołującego oraz zasądzenie na rzecz odwołującego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Wyrokiem z dnia 24 stycznia 2022r., sygn. akt IV U 42/20, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze oddalił odwołanie (pkt I) i zasądził od odwołującego D. D. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II).

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia i rozważania:

(...) Spółka z o. o. z siedzibą w C. została zarejestrowana w KRS w dniu 12.12.2012 r. Spółka zajmowała się handlem stałą, węglem i metalami kolorowymi.

Organem uprawnionym do reprezentacji spółki był zarząd. Początkowo był on dwuosobowy, a w późniejszym okresie czasu, od 16.03.2015 r. jednoosobowy. Prezesem zarządu spółki od początku jej zawiązania był A. D., ojciec wnioskodawcy D. D..

D. D. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako pracownik (...) sp. z o.o. z siedzibą w C.. Prezesem zarządu spółki był A. D., ojciec wnioskodawcy D. D..

D. D. był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w C. od 01.10.2013 r. na podstawie umowy o pracę, na $\frac{3}{4}$ etatu na stanowisku głównego specjalisty ds. handlu oraz kierownika biura handlowego w Z. za wynagrodzeniem w wysokości 2000 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano C. i Z..

W aneksie (...) z 02.12.2013 r. wskazano, że do codziennych jego obowiązków należy: wsparcie przy opracowywaniu strategii i planów sprzedażowych, inicjowanie nowych możliwości sprzedaży produktów i usług, obsługa i rozwijanie współpracy z dotychczasowymi partnerami biznesowymi, aktywne poszukiwanie i nawiązywanie relacji z nowymi kontrahentami, monitorowanie i kontrola wyników sprzedaży, optymalizacja kosztów oraz stanów magazynowych, jak również przygotowywanie reportów i analiz, przygotowywanie dokumentacji handlowej, analiza konkurencji i trendów rozwoju w obszarze sprzedaży, przeprowadzanie skutecznych prezentacji i negocjacji handlowych, prowadzenie biura handlowego w Z., sporządzenia analiz sprzedażowych.

Aneksiem (...) z dnia 01.08.2014r. zmieniona została umowa o pracę D. D. w ten sposób, że rodzaj umówionej pracy określono jako: Główny Specjalista ds. handlu, kierownik biura w Z. - pełnomocnik Zarządu”, a wynagrodzenie ustalono w wysokości 7.300 zł netto.

Aneksiem (...) z dnia 01.04.2015 r. zmieniono D. D. rodzaj umówionej pracy, na stanowisko Dyrektora ds. Ekonomicznych, wymiar czasu pracy na 1 etat, a wynagrodzenie ustalono w wysokości 10 000 zł netto plus premia w wysokości 100% wynagrodzenia zasadniczego liczonego za każdy przepracowany miesiąc.

Wnioskodawca był zatrudniony w spółce od 1.10.2013 r. na podstawie umowy o pracę. Dnia 12.02.2015 r. D. D. stał się jedynym współnikiem spółki, posiadającym 100% udziałów. Umowa o pracę została rozwiązana z zachowaniem okresu wypowiedzenia ze skutkiem na 30.04.2016 r.

Postanowieniem z dnia 22.02.2016 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. obejmującą likwidację majątku. Syndykiem masy upadłości wyznaczony został T. B..

Oświadczeniem z dnia 09.03.2016 r. Syndyk masy upadłości rozwiązał umowę o pracę z odwołującym D. D. z zachowaniem okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na dzień 30.04.2016 r. Wypowiedzenia otrzymali też wszyscy pracownicy.

D. D. był niezdolny do pracy w okresach od 30.10.2015 r. do 9.02.2016 r. oraz od 14.03.2016 r. do 30.04.2016 r. Za okres od 2.12.2015 r. do 9.02.2016 r. ZUS wypłacił odwołującemu zasiłek chorobowy w kwocie 19.831,00 zł.

Decyzją z dnia 06.12.2016 r. znak (...) ZUS Oddział w C. odmówił D. D. prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 02.12.2015 r. do 09.02.2016 r. oraz od 16.04.2016 r. do 20.05.2016 r. i zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z odsetkami w łącznej kwocie 21.012,72 zł.

Od ww. decyzji odwołanie złożył D. D..

Wyrokiem z dnia 18 marca 2021 r. sygn. akt IV U 46/17 Sąd Rejonowy w Zielonej Górze zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż odwołujący D. D. ma prawo do zasiłku chorobowego w okresach wskazanych w zaskarżonej

decyzji i nie jest zobowiązany do zwrotu zasiłku chorobowego wraz z odsetkami za te okresy oraz zasądził od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w części dotyczącej ustalenia, że odwołujący ma prawo do zasiłku chorobowego w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji i w tym zakresie oddalił odwołanie D. D..

Decyzją z 8.11.2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że D. D. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 12.02.2015 r. do 20.04.2016 r.

Od ww. decyzji odwołanie złożyli D. D. i Syndyk Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej.

Wyrokiem z 29.10.2018 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IV U 2193/17 oddalił odwołanie. Wyrok jest prawomocny.

W piśmie z dnia 16 lipca 2019 r. skierowanym do organu rentowego, pełnomocnik odwołującego domagał się korekty tytułu ubezpieczenia oraz podania informacji o wysokości nadpłaconych składek na ubezpieczenia społeczne przez spółkę z uwagi na wyrejestrowanie przez ZUS odwołującego jako niepodlegającego ubezpieczeniom społecznym od dnia 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r. z tytułu umowy o pracę.

W piśmie z dnia 25.07.2019 r. Zakład poinformował odwołującego o konieczności zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność żądając złożenia prawidłowej dokumentacji rozliczeniowej.

W dniu 14.08.2019 r. D. D. złożył wniosek o wydanie decyzji o objęciu ubezpieczeniami społecznymi oraz dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w okresie od 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r. jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, decyzji określającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z uwzględnieniem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za okres od 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r. oraz zwolnienie z dniem 23.02.2016 r. z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w związku z powołaniem Syndyka masy upadłości Spółki i utratą władztwa w spółce oraz o zwolnienie z obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności lub ustalenie preferencyjnej minimalnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia (30% minimalnego wynagrodzenia) od 01.05.2016r.

Na skutek ww. wniosku odwołującego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

W dniu 12.02.2015 r. odwołujący nabył 60 udziałów spółki (...) Sp. z o.o. o łącznej wartości 6000,00 zł od D. G. i stał się jedynym właścicielem spółki posiadającym 100% udziałów.

Od 01.10.2013 r. wnioskodawca zdecydował się na zawarcie ze spółką (...) w C. umów o pracę z uwagi na najkorzystniejsze warunki i odpowiedzialność za wysokie obroty finansowe spółki. Umowy o pracę podlegały modyfikacjom wraz ze zwiększeniem ilości obowiązków i zmianami nazw stanowiska. Wzrastało też wynagrodzenie odwołującego. Umowy zawierane były z prezesem zarządu - A. D.. Na początku wnioskodawca pracował na $\frac{3}{4}$ etatu, po sprawdzeniu się w okresie próbnym, otrzymał umowę na stałe. W momencie zatrudnienia wnioskodawcy (...) była w dobrej kondycji finansowej.

Do zakresu obowiązków wnioskodawcy należało m. in. wypłacanie wynagrodzeń, opłacanie faktur VAT, nadzór nad dokumentami, wyjeżdżanie w delegacje zagraniczne, odpowiedzialność za załadunek. Wynagrodzenie wynikało z zapisów umowy o pracę.

Wnioskodawca nie dokonał zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń w lutym 2015r. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Składki były odprowadzane z tytułu zatrudnienia w ramach umowy o pracę. Tytuł podlegania

ubezpieceniom społecznym został zakwestionowany w zaskarżonej decyzji. Zakład odmówił przeksięgowania składek z tytułu pracowniczego zatrudnienia na poczet składek należnych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Umowa o pracę ze spółką (...) została rozwiązana 30.04.2016 r.

Wpis (...) w Krajowym Rejestrze Sądowym dokonany 13.05.2015r. stanowi, że D. D. posiada całość udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...).

Wpis (...) w KRS dokonany 29.10.2018 r. informuje o wykreśleniu wszystkich wpisów z Krajowego Rejestru Sądowego. We wpisie D. D. nadal widnieje jako wspólnik posiadający całość udziałów.

D. D. w okresie od 14.07.2016 r.-31.03.2017r. był zatrudniony w Ośrodku (...), w okresie od 22.06.2018 r. do 23.08.2018 r. był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. i od 01.09.2018 r. do 31.08.2019 r. w Agencji (...) S.A. w Z..

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy wskazał, że na gruncie przedmiotowej sprawy, odwołujący domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że w okresie od 12.02.2015 r. do 22.02.2016 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako wspólnik jednoosobowej sp. z o.o. (...). z o.o. w upadłości, a w okresie od 23.02.2016 r. (ogłoszenia upadłości spółki) do 30.04.2016 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę ze spółką.

Poza sporem było, iż decyzją z 8.11.2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że D. D. jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r.

Od ww. decyzji odwołanie złożyli D. D. i Syndyk Masy Upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej. Wyrokiem z 29.10.2018 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IV U 2193/17 oddalił odwołanie. Wyrok jest prawomocny.

W myśl art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Konsekwencją prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 29.10.2018 r. w sprawie o sygn. akt IV U 2193/17 oddalającego odwołanie wnioskodawcy i stwierdzającego, że w okresie od 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r. wnioskodawca nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu z tytułu zatrudnienia pracowniczego w spółce (...) Sp. z o.o., jest niezasadność żądania wnioskodawcy zawartego w odwołaniu, co do ustalenia, że od dnia 23.02.2016 roku do 30.04.2016 roku podlegał on ubezpieczeniom społecznym na zasadach zatrudnienia pracowniczego ze spółką (...) sp. z o.o. W stosunku do tak sformułowanego żądania, zapadł ww. prawomocny wyrok, którym Sąd rozpoznający sprawę jest związany.

Zdaniem Sądu Okręgowego w dalszej kolejności rozważyć należało czy odwołujący, podlegał ubezpieczeniom społecznym i chorobowemu jako jednoosobowy wspólnik spółki z o. o. w okresie od 12.02.2015 r. do 22.02.2016 r., kiedy to jak podnosił odwołujący ustanowiono syndyka masy upadłości, stracił on status wspólnika spółki (...) sp. z o.o. i tym samym od 23.02.2016 r. nie podlegał już ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Sąd Okręgowy powoływał następnie podstawę prawną rozstrzygnięcia, tj. art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1, art. 8 ust. 6 pkt 1 i 4, art. 13 pkt 4, art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 66 ust. 1 pkt 1c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że w dniu 12.02.2015 r. odwołujący nabył 60 udziałów spółki (...) Sp. z o.o. o łącznej wartości 6000,00 zł od D. G. i stał się jedynym właścicielem spółki posiadającym 100% udziałów. Wpis (...) w Krajowym

Rejestrze Sądowym dokonany 13.05.2015r. stanowi, że D. D. posiada całość udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (...). Z kolei wpis (...) w KRS dokonany 29.10.2018 r. informuje o wykreśleniu wszystkich wpisów z Krajowego Rejestru Sądowego. We wpisie D. D. nadal widnieje jako wspólnik posiadający całość udziałów.

W ocenie Sądu Okręgowego literalne brzmienie przepisu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej, szczególnie przy odniesieniu do treści przepisu art. 8 ust. 6 pkt 1 tejże ustawy, wskazuje że za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy systemowej uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością niezależnie od tego, czy spółka ta prowadzi działalność gospodarczą. Fakt bycia osobą prowadzącą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisu art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej związany jest wyłącznie z posiadaniem określonego statusu prawnego, tj. pozycji wspólnika w jednoosobowej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. To zaś czy ta spółka faktycznie funkcjonuje w obrocie gospodarczym oraz czy wspólnik faktycznie wykonuje prawa i obowiązki wspólnika, pozostaje na gruncie ww. przepisu bez znaczenia. Analiza stanowiska odwołującego prowadzi do wniosku, że utożsamia on wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jako osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą i w konsekwencji zasady podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym określone do tych osób, odnosi także do wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. (...) twierdzi bowiem, że skoro spółka (...) sp. z o.o. w dniu 22.02.2016 r. ogłosiła upadłość w likwidacji, to tym samym odwołujący stracił status wspólnika i okoliczność ta wyłącza obowiązek ubezpieczenia społecznego z tego tytułu.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska skarżącego. Rację ma organ rentowy twierdząc, iż obowiązek ubezpieczenia społecznego wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powiązany jest jedynie z posiadaniem przez niego takiego statusu, a nie z prowadzeniem działalności gospodarczej. W konsekwencji należy przyjąć, że organ rentowy zaskarżoną decyzją prawidłowo przyjął, że odwołujący w spornych okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji obowiązkowo podlegał ubezpieczeniom z tytułu pozostawania wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Odnosnie zaś żądania odwołującego co do objęcia go w okresie od 12.02.2015 r. do 22.02.2016 r. dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, to Sąd Okręgowy uznał je za niezasadne, gdyż prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze ustalono, że wnioskodawca nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom, w tym ubezpieczeniu chorobowemu od 12.02.2015 r. do 30.04.2016 r. Konsekwencją powyższego jest, że wnioskodawca jako osoba nieubezpieczona nie posiadał uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego tj. m. in. zasiłku chorobowego, o czym również prawomocnie rozstrzygnął Sąd w sprawie o sygn. IV Ua 19/21 oddalając odwołanie D. D. od decyzji organu rentowego nieprzyznającej mu za okres od 02.12.2015 r. do 09.02.2016 r. oraz od 16.04.2016 r. do 20.05.2016 r. zasiłku chorobowego.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych wyżej przepisów, orzeczono jak w punkcie I. sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego (pkt II) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od powyższego wyroku, w całości wniósł odwołujący, zarzucając: naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 13 pkt 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na błędnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że odwołujący się w okresie od dnia 23 lutego 2016 r. spełniał przesłanki w postaci faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na posiadanie przez niego statusu jedyne go wspólnika w spółce (...) sp. z o.o., a w konsekwencji, że podlega on obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnego, rentowym i wypadkowego z tego tytułu, podczas gdy z uwagi na postawienie z dniem 23 lutego 2016 r. spółki (...) sp. z o.o. w stan upadłości likwidacyjnej i ustanowienie syndyka, odwołujący się zaprzestał faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej, co zwalnia go z obowiązku podlegania ubezpieczeniom emerytalnego, rentowym i wypadkowego z uwagi na niespełnienie przesłanki prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 13 pkt 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy.

Wskazując na wyżej sprecyzowane zarzuty apelujący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie o zmianie decyzji z dnia 10 października 2019 r. poprzez stwierdzenie, że:

- odwołujący się jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność z tytułu bycia wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu jedynie w okresie od 12 lutego 2015 r. do 22 lutego 2016 r.,

- odwołujący się jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność z tytułu bycia wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku ww. spółki, tj. od dnia 23 lutego 2016 r.,

2. zasądzenie od organu na rzecz odwołującego się kosztów postępowania za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku w punkcie I. oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego w punkcie 1. o tyle, że stwierdzono, iż odwołujący D. D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu jako jedyny wspólnik (...) spółki (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej, jedynie w okresie od 12.02.2015r. do 22.02.2016 r.; konsekwencją powyższego była także zmiana co do kosztów w pkt II zaskarżonego wyroku, o tyle, że zasądzoną kwotę obniżono do kwoty 90,00 zł.

Kwestią sporną na obecnym etapie postępowania - mając na uwadze treść apelacji - było ustalenie, czy odwołujący jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) sp. z o. o. w upadłości likwidacyjnej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 12 lutego 2015 r. do 22 lutego 2016 r. i nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku ww. spółki, tj. od dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny za uzasadnione uznał sprecyzowane w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 13 pkt 4 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich błędną wykładnię.

Przypomnieć należy, że na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi. Z kolei stosownie do art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

O objęciu ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wspólników spółek osobowych: spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej tworzonych na podstawie Kodeksu spółek handlowych - oraz wspólników jednej tylko ze spółek kapitałowych, tj. jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, o których stanowi art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej, decyduje prowadzenie przez nich działalności pozarolniczej, której zakres pojęciowy nie pokrywa się ściśle z zakresem działalności gospodarczej w rozumieniu obecnie obowiązującej ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 1292). Pojęcie "prowadzenia działalności pozarolniczej" nie zostało zdefiniowane w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej; treść normatywną powołanego przepisu uzupełnia

art. 8 ust. 6 tej ustawy, w którym określono podmioty i wymieniono warunki, na których podmioty te podlegają ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. W orzecznictwie sądów dotyczącym rozważanej kwestii, związanej z ustalaniem obowiązku podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, przyjmuje się, że dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej rodzi jedynie domniemanie faktyczne podjęcia działalności i wykonywania jej do czasu wykreślenia z ewidencji, co powoduje w konsekwencji, że ocena organu, czy faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej ma wpływ na podleganie obowiązkowi ubezpieczenia społecznego musi być poprzedzona stosownym ustaleniem i oceną tego organu. Innymi słowy, obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 14 września 2007 r., III UK 35/07, LEX nr 483284; wskazany wyżej wyrok z 19 marca 2007 r., III UK 133/06; z 15 marca 2007 r., I UK 300/06, LEX nr 338807; z 27 czerwca 2006 r., I UK 340/05, LEX nr 376431; z 30 listopada 2005 r., I UK 95/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 311; z 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny podzielił argumentację apelującego, że co do tego, co bezpośrednio wynika z ustalonego stanu faktycznego, że wnioskodawca od momentu ogłoszenia upadłości faktycznie nie wykonywał jakichkolwiek czynności związanych z prowadzoną do czasu ogłoszenia upadłości likwidacyjną działalnością gospodarczą, skoro - stosownie do przepisów art. 75 ust. 1 ustawy - Prawo upadłościowe i naprawcze upadły od tego momentu traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania i rozporządzania mieniem wchodzącym do masy upadłości. Zgodnie z art. 61 tego Prawa datę powstania masy upadłości określa dzień ogłoszenia upadłości.

Z bezspornego stanu faktycznego wynika, że postanowieniem z dnia 22.02.2016 r. Sąd Rejonowy Katowice - Wschód w Katowicach ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. obejmującą likwidację majątku. Syndykiem masy upadłości wyznaczony został T. B..

Sąd Apelacyjny podzielił pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2012 r. II UK 159/11, że ogłoszenie upadłości likwidacyjnej spółki nie jest obojętne dla uznania oceny statusu współnika i tego czy podlega on nadal ubezpieczeniom społecznym. Wszak z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości. W jej skład wchodzi majątek należący do dłużnika w dniu ogłoszenia upadłości i nabyty w toku postępowania upadłościowego z wyjątkiem składników wymienionych w art. 62 i n. ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe. Jeżeli ogłoszono upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego, upadły traci prawo zarządu majątkiem oraz możliwość korzystania z niego. W wyroku z dnia 15 marca 2012 r., II UK 159/11 Sąd Najwyższy podkreślił, że upadły nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej i wobec tego nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej.

Jak wskazał Sąd Najwyższy, utrata prawa zarządu uniemożliwia upadłemu prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, w konsekwencji nie spełnia on już przesłanek wystarczających do prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, stąd też na skutek braku takiej aktywności ubezpieczonego nie spełnia on przesłanki w postaci faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej od momentu ogłoszenia upadłości.

Uwzględniając powyższe – Sąd Apelacyjny uznał, że taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, gdyż postanowieniem z dnia 22.02.2016 r. ogłoszono upadłość (...) sp. z o.o. obejmującą likwidację majątku i wyznaczono syndyka masy upadłości. Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego stał się masą upadłości, zaś upadłość

obejmująca likwidację majątku upadłego spowodowała, że upadły utracił prawo zarządu majątkiem, a tym samym uniemożliwiła upadłemu prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Upadły nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej i wobec tego nie podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy systemowej.

W konsekwencji należało za trafne uznać zarzuty strony apelującej, że skoro z dniem ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku, odwołujący utracił prawo zarządu mieniem wchodzącym w skład masy upadłości spółki, to tym samym przestał on być osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, mimo, że formalnie nadal posiadał status wspólnika w Krajowym Rejestrze Sądowym. Tym samym błędny był pogląd Sądu I instancji, że upadłość likwidacyjna spółki pozostaje bez znaczenia dla podlegania ubezpieczeniom społecznym przez wspólnika tejże spółki, zaś decydujące jest wyłącznie posiadanie formalnie statusu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Z powyższych względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I. oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego w punkcie 1. o tyle, że stwierdzono, iż odwołujący D. D. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu jako jedyny wspólnik (...) spółki (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej, jedynie w okresie od 12.02.2015r. do 22.02.2016 r.; a także konsekwentnie zmienił zaskarżony wyrok w punkcie II o tyle, że zasądzoną kwotę kosztów zastępstwa procesowego obniżono do kwoty 90,00 zł.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 §1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, zasądzając od pozwanego na rzecz odwołującego (jako strony wygrywającej) kwotę 240 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Wiesława Stachowiak